

Prednisolon

Bij auto-immuunaandoeningen

Hoe werkt prednisolon?

Als u een vorm van auto-immuunaandoening, zoals Sarcoïdose, heeft dan is er een fout in uw afweersysteem (immuunsysteem) ontstaan. Het afweersysteem is ontregeld en slaat als het ware 'op hol'. Het lichaam denkt dat goede (lichaamseigen) cellen kwade indringers zijn en het afweersysteem wil die indringers verdrijven. Hierdoor komen bepaalde stoffen vrij waardoor ontstekingen ontstaan in gewrichten, pezen, spieren of organen. Dit kan in verschillende plaatsen van het lichaam gebeuren. Bij reumatische aandoeningen zijn dit vaak de gewrichten. Prednisolon behoort tot de corticosteroïden. Het is een ontstekingsremmend en afweer onderdrukkend hormoon dat deze afweerreactie onderdrukt. Dit hormoon wordt, ook in een lage hoeveelheid, in de bijnieren gemaakt. Door het gebruik van prednisolon vermindert de ontstekingsreactie in het lijf.

De werking treedt meestal op binnen een week. Heel zelden werkt het medicijn helaas niet of onvoldoende. Deze folder informeert over een type medicatie die gebruikt kan worden bij onder andere auto-immuunaandoeningen.

Voor welke aandoeningen gebruik ik prednisolon?

Uw arts schrijft prednisolon voor als u een auto-immuunaandoening heeft. Denk aan reumatoïde artritis, maar ook bij reumatische auto-immuunziekten als systemische lupus erythematoses (SLE), (dermato-)polymyositis, systemische sclerose, vasculitis en sarcoïdose. Prednisolon krijgt u vaak als eerste medicijn nadat een auto-immuunziekte bij u is vastgesteld en wanneer andere (langzaam werkende) medicijnen hun werk nog niet kunnen doen. De meeste medicijnen werken na ongeveer 6 weken. U krijgt ook vaak tijdelijk prednisolon wanneer er een plotselinge opvlamming van uw reumatische aandoening is.

Hoe moet ik het gebruiken?

Prednisolon krijgt u meestal in de vorm van een tablet en soms als drank. U kunt prednisolon ook via een injectie in een spier (zie aparte brochure) of via een infuus toegediend krijgen. Prednisolon neemt u bij voorkeur 1 x per dag 's morgens in. De dosis is afhankelijk van uw aandoening en uw ziekteactiviteit. Uw arts bespreekt met u welke dosis u gaat gebruiken. Soms is het nodig om een maagbeschermer te gebruiken als u gelijktijdig met prednisolon ook een ontstekingsremmende pijnstiller (NSAID) gebruikt.

Uw arts of apotheker zal dit met u bespreken als dit voor u van toepassing is.

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.

Als uw aandoening rustig is, zal uw arts samen met u bespreken om de dosering geleidelijk te verlagen en als het kan de prednisolon zelfs te stoppen. Prednisolon mag u bij langdurig gebruik of gebruik van hoge dosering nooit zomaar ineens stoppen zonder overleg met uw arts

Hoe bewaar ik prednisolon?

De tabletten prednisolon bewaart in de originele verpakking op een droge plaats bij een huiskamertemperatuur die onder de 30°C ligt.

Welke bijwerkingen kan ik krijgen?

De apotheker geeft u altijd een bijsluiter mee. Lees deze bijsluiter goed. U leest in de bijsluiter een uitgebreid overzicht van alle bijwerkingen die kunnen voorkomen, van zeer vaak tot zeer zelden. Het is mogelijk dat u een bijwerking krijgt, maar dat hoeft niet. Hieronder leest u welke belangrijke bijwerkingen kunnen voorkomen bij prednisolon gebruikers:

- **Gewichtstoename:** tijdens gebruik van prednisolon kan het lichaam meer vocht vast vasthouden. Dit verdwijnt bij verlaging of bij het stoppen met prednisolon. Daarnaast bevordert prednisolon de eetlust. Probeer hier niet te veel aan toe te geven. Wat u aankomt door het extra eten bent u niet zomaar kwijt na verlaging van de dosis of wanneer u stopt met prednisolon.
- **Andere vetverdeling:** het gezicht en de romp kunnen dikker worden als u prednisolon langdurig gebruikt. Dit wordt veroorzaakt door een andere verdeling van uw lichaamsvet. Bij een verlaging van de dosis of bij het stoppen met prednisolon verdwijnt dit weer.
- **Maagklachten**
- **Hogere bloeddruk**
- **Huidklachten:** u kunt een gladde, dunnere huid krijgen of meer kans op blauwe plekken. Dit is vooral bij langdurig gebruik.
- **Botontkalking.** Bij langdurig gebruik van een hoge dosering prednisolon krijg je soms geneesmiddelen voorgeschreven om dit te voorkomen.
- **Stemmingsveranderingen:** soms wordt uw stemming veel beter, soms ook juist slechter met somberheid en slaapproblemen. Krijgt u hier last van, of heeft u in het verleden last gehad van somberheid of slaapproblemen, dan is het belangrijk om dit met uw arts te bespreken.
- **Diabetes mellitus (suikerziekte):** als uw diabetes heeft, kunnen de suikerwaarden hoger worden. Als uw aanleg heeft voor diabetes kan deze voor het eerst optreden tijdens het gebruik van prednisolon. Daarom worden uw suikerwaarden regelmatig gecontroleerd. Soms is het nodig dat uw diabetesmedicatie wordt aangepast.
- **Oogklachten:** soms ontstaat een verhoogde oogdruk of is er een versneld optreden van staar.
- **Allergische reacties:** wanneer uw overgevoelig bent voor prednisolon kun je een allergische reactie krijgen. Dit komt zelden voor. Denk aan (nieuwe) huidafwijkingen, koorts of benauwdheid. Neem dan zo snel mogelijk contact op met uw huisarts, longverpleegkundig specialist en/of behandelaar.

Zijn er controles nodig als ik prednisolon gebruik?

Er zijn over het algemeen geen specifieke bloedcontroles nodig tijdens het gebruik van Prednisolon. Wel is het bij de start belangrijk uw suikerwaarde (glucose) te laten bepalen. Als u diabetes heeft moet u uw suikerwaarden vaker controleren. Advies is om 1x per week het gewicht te controleren en de bloeddruk eenmalig te controleren (indien verhoogd dan contact zoeken met longverpleegkundig specialist).

Kan ik prednisolon gebruiken met andere medicijnen?

Soms krijgt u Prednisolon voorgeschreven in combinatie met andere medicijnen tegen uw auto-immuunaandoening. Medicijnen die u gebruikt voor andere aandoeningen kunt u vrijwel altijd zonder problemen met prednisolon samen gebruiken. Soms is het nodig om een maagbeschermer te gebruiken als u gelijktijdig met prednisolon ook een ontstekingsremmende pijnstiller (NSAID) gebruikt. Uw arts of apotheker zal dit met u bespreken als dit voor u van toepassing is. Gelijktijdig gebruik van bepaalde medicijnen met prednisolon kan de bijwerkingen en/of de bloedspiegels van prednisolon beïnvloeden. Meld daarom altijd bij uw behandelaars en uw apotheker dat u prednisolon gebruikt. Vertel het ook aan uw behandelaars als er iets aan uw medicijngebruik verandert.

Wat moet ik nog meer weten?

Corticosteroïden, zoals prednisolon, maakt uw lichaam zelf in een lage hoeveelheid aan in de bijnieren. Door het gebruik van prednisolon gaan de bijnieren minder corticosteroïden aanmaken. Soms stoppen de bijnieren hier zelfs helemaal mee. Uw lichaam is daardoor afhankelijk van de prednisolon. Daarom mag u nooit plotseling stoppen met prednisolon of de dosis (fors) verlagen. Dit kan gezondheidsklachten geven zoals

- overmatige moeheid
- misselijkheid en braken
- spier- en gewrichtspijn
- daling van de bloeddruk

Verander nooit de dosis prednisolon zonder toestemming van uw arts. Uw behandelaar zal de dosis prednisolon geleidelijk verlagen volgens een afbouwschema (dit heet 'uitsluipen'). Hierdoor krijgen uw bijnieren de kans om zelf weer actief te worden en lichaamseigen corticosteroïden aan te maken.

Alcohol

Er is geen bezwaar tegen (matig) alcohol gebruik tijdens het gebruik van prednisolon.

Autorijden

Prednisolon veroorzaakt geen sufheid of slaperigheid. Er is geen bezwaar tegen autorijden, fietsen, besturen van een scootmobiel of machine tijdens gebruik van prednisolon.

Operaties en andere (tandheelkundige) ingrepen

Gaat u naar de tandarts voor een ingreep of wordt u geopereerd? Geef dan aan dat u prednisolon gebruikt zodat uw (tand)arts zo nodig maatregelen kan nemen. Bij koorts, ziekte of operatieve ingrepen heeft uw lichaam meer prednisolon nodig, maar bij langdurig gebruik

van prednisolon kunnen uw bijnieren dit niet zo snel meer maken. Uw behandelaar kan dan eventueel de dosis prednisolon tijdelijk verhogen.

Reizen

Overleg met uw arts of en hoe u mag reizen. Bij reizen naar het buitenland is het raadzaam een actueel overzicht van uw medicijnen mee te nemen, het medicijnpaspoort. Daarin staat dat u prednisolon gebruikt. Dit paspoort kunt u krijgen bij uw apotheek of eventueel bij uw behandelaar.

Vaccinaties

Als u begint met prednisolon zal uw behandelend arts u waarschijnlijk aanraden om een jaarlijkse griepvaccinatie te nemen. Heeft u een andere vaccinatie dan de griep nodig? Overleg dan altijd van tevoren met uw specialist, apotheker of huisarts. Heeft u plannen om in de (nabije) toekomst een verre reis te maken? Als u op reis gaat heeft u soms een inenting nodig. Overleg dit dan met uw arts voordat u met prednisolon begint. Sommige vaccinaties werken minder goed tijdens het gebruik van prednisolon. Eventueel moet u dan (tijdelijk) stoppen met uw medicatie. Het is verstandig dit ruim van tevoren te regelen.

Daarnaast komt u mogelijk in aanmerking voor COVID-, pneumokokken en/of RSV-vaccinatie, bespreek dit met uw arts.

Vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Heeft u een kinderwens of bent u (onverwacht) zwanger, vertel dit dan aan uw arts. Uw arts zal dan samen met u beslissen wat u het beste aan uw medicijngebruik kan veranderen als dat nodig is. In hogere doseringen (meer dan 10 mg per dag) kan prednisolon de vruchtbaarheid beïnvloeden. Prednisolon mag u tijdens uw zwangerschap en het geven van borstvoeding gebruiken. Het is wel mogelijk dat uw arts de dosering aanpast

Meer informatie of vragen?

Als u nog vragen heeft, stel ze dan gerust aan uw specialist, verpleegkundig specialist, physician assistant, verpleegkundige of apotheker.

Polikliniek Longgeneeskunde Máxima MC:
040 888 6100

Naam behandelend longarts:

Naam longverpleegkundig specialist: